

09-08-2009 EXCURSIE MET DE VLINDERWERKGROEP NAAR ZUID LIMBURG

Op deze zondag vertrekken we om 8.00 uur met 14 personen voor de rit naar Zuid Limburg. Hoewel het er onderweg op lijkt dat het weer tegen zal gaan vallen, is daar bij aankomst in Epen (een kleine 2 uurtjes later) niets meer van te merken en we krijgen een prachtige dag met veel zon.

Na bij Hotel de Kroon een bakske gedronken te hebben met daarbij uiteraard een stuk Limburgse vlaai, beginnen we rond 10.45 uur aan onze eerste wandeling. We lopen eerst een stukje door het dorp naar het punt waar we de rode wandelroute oppikken.

Buiten de bebouwde kom gaan we over een wandelpad langs de weg af. In de berm staat het sint janskruid te bloeien. Even later slaan we rechtsaf en voorbij een maïsakker krijgen we zicht op het echte Limburgse landschap: weitjes omzoomd door heggen en in de verte een heuvelrug.

Deze heggen zijn belangrijke verbindingzones voor vele insecten, vogels en kleine zoogdieren: hierlangs kunnen ze zich verplaatsen zonder de beschutting te verlaten. De planten die we hier zien, de haagwinde (piespotje) en heggerank, groeien zoals hun naam al zegt vaak in en onder zulke heggen. Beide zijn het klimmers, de haagwinde met behulp van zijn windende stengels, de heggerank met spiraalvormig opgerolde ranken.

We zien de eerste oranje luzernevlinder van deze dag; er zullen er nog meer volgen. De oranje luzernevlinder is een trekvlinder, die in het voorjaar vanuit het Middellandse-Zeegebied noordwaarts trekt, op zoek naar plaatsen waar de vegetatie geschikt is om eitjes af te zetten. Deze vlinder zet haar eitjes af op een groot aantal soorten vlinderbloemigen, zoals de luzerne (vandaar de naam), maar bijvoorbeeld ook rode klaver. Als het weer gunstig is, kan de vlinder tot in Ierland,

Schotland en Midden Zweden voorkomen. In het najaar trekken de vlinders weer zuidwaarts, omdat het hier te koud voor hen is om te kunnen overwinteren.

We vervolgen onze route, passeren een hoogstamboomgaard en komen bij de doorgaande weg uit; aan de overzijde staat de Wingbergmolen, een watermolen, langs de beek de Geul. In de berm staan watermunt en echt knoopkruid te bloeien en langs de Geul, die we oversteken, koninginnekruid en reuzenbalsemien. Deze laatste plant zullen we langs

de fraai meanderende beek heel veel zien. Helaas, want hoewel het een fleurig gezicht is met al die van donker- tot lichtroze variërende bloemen, hoort deze plant hier helemaal niet thuis. Hij komt oorspronkelijk uit de Himalaya, is in ons land ingevoerd als sierplant en ook aangeplant op beekoevers om de kanten te verstevigen. Hetzelfde is gebeurd met de Japanse duizendknoop en beide planten overwoekeren alles, de hele inheemse flora verdwijnt. Het zijn ook nog eens forse planten, zodat je van de beek niet veel meer ziet.

We lopen door weiden noordwaarts, soms kort langs de beek, dan weer wat verder er vandaan. We zien de grote kaardebol met zijn stekelige bloemhoofdjes. De eerste bloemen daarvan staan in een ring in het midden rond het hoofdje en daarna volgen de bloemen die daarboven en daaronder staan, zodat er twee ringen rond het hoofdje ontstaan. De uitgebloeide bloemhoofdjes werden vroeger gebruikt om wol te kaarden.

We komen langs een bosje, waar we de rode bessen van de gevlekte aronskelk zien.

Na een korte pauze voor een boterham en wat drinken gaan we verder. Er wordt een koevinkje gesignaleerd; de naam van deze vlinder slaat waarschijnlijk op het voorkomen van de soort op plaatsen aan bosranden waar koeien vaak rusten. Vroeger werden meerdere vlindersoorten met "vink" aangeduid, maar alleen voor het koevinkje is de naam behouden.

We passeren enkele vakwerkhuisen van het gehuchtje Hurpesch en komen op een asfaltweggetje uit. Hier staan zakken met pruimen te koop voor slechts één euro. Het geld kun je in een ernaast staand potje doen. Geen persoon erbij om de boel te "bewaken", alles in goed vertrouwen! Christ koopt een zak om straks uit te delen. Een gehakkelde aurelia wordt ook door de pruimen aangetrokken; net als de atalanta is deze vlinder verzot op het sap van rottend fruit. Hij heeft pech, want de pruimen zijn niet rot maar wel goed rijp en heerlijk van smaak.

We gaan linksaf, de Geul over en komen langs een vochtige weide met boterbloemen, kattestaarten, rode klaver en rolklaver. Hier vliegen een aantal kleine geaderde witjes, distelvlinders en icarusblauwtjes rond.

Na een stukje langs de doorgaande weg gelopen te hebben, steken we over en gaan de "in den Broekenweg" op, die licht stijgt en een bocht naar links maakt. We krijgen mooi uitzicht op het Geuldal en de heuvels daarachter. We passeren een vakwerkhuis en gaan dan tussen akkers en weiden door. We zien het harig wilgeroosje en de moerasspirea, beide planten die van een vochtige bodem houden. Bij een bosje fladdert een bont zandoogje rond. Deze donkerbruine vlinder met lichtgele vlekjes leeft vooral in bossen met open plekken en aan de randen van bossen en struwelen.

We slaan linksaf een paadje in dat door een weide gaat en komen dan weer in Epen terecht. Door de straat gaan we naar Hotel de Kroon, waar we op de binnenplaats neerstrijken om te lunchen. Het smaakt er goed en we besluiten om hier aan het eind van de middag ook te dineren.

Maar eerst moet er nog gewandeld worden: om 14.30 uur starten we, eerst weer door enkele straten, op weg naar de gele wandelroute. We passeren daarbij tuinen met vlinderstruiken en lavendel, planten die erg in trek zijn bij de vlinders: kleine koolwitjes, kleine vossen, distelvlinders en argusvlinders doen zich te goed aan de nectar. De argusvlinder is van een gemiddelde grootte, aan de bovenzijde oranjebruin van kleur met een donkerbruin patroon van strepen en met op de voorvleugels één en op de achtervleugels meerdere “argusogen”: zwarte ringen met een witte kern.

We stijgen een stuk en komen dan op een paadje terecht dat tussen een weide en een bosje door gaat. Het bosje blijkt een grub te maskeren, een diepe brede geul. Hier bevindt zich een dassenburcht; we zien enkele ingangen ervan in de schuine kant.

We komen weer bij een doorgaande weg uit en aan de overkant ligt Hotel Ons Krijtland. Dit ligt op een heel mooie plek, want je hebt hier prachtig uitzicht op het heuvelland.

Na een stukje over een wandelpad langs de weg gelopen te hebben, gaan we linksaf en we dalen af, eerst tussen weiden door. In de berm staat veel akkerwinde te bloeien met lichtroze-met-witte bloemen, het kleinere neefje van het eerder genoemde “piespotje”. Daarna gaan we langs een meidoornhaag af en vervolgens wordt ons pad een zogeheten holle weg door een bosje.

Buiten het bosje gekomen zien we links boven ons een wijnveldje, waarna weer andere akkers volgen. Een konijn huppelt wat rond op een klein weitje, terwijl we even in de schaduw van enkele bomen uitpuffen.

Verder lopend komen we bij een kruising, waar twee mensen van onze groep rechtdoor

lopen en zo de route een stuk afkorten. De rest gaat rechtsaf en klimt geleidelijk richting het Onderste Bos. Daarbij wordt een atalanta waargenomen, ook weer een trekvlinder uit Zuid Europa. Aan de rand van het bos staat een uitnodigend bankje en daar mag niet zomaar aan voorbij gegaan worden. Even pauze dus, lekker in de koelte van het bos, wat eten en vooral drinken, want het is toch behoorlijk warm.

Maar we moeten verder en langs de bosrand gaan we zuidwaarts. We zien de bosrank, een houtige klimplant (liaan) die tot 30 meter hoog in bomen kan klimmen, en het bitterzoet, een plant die ook vaak via andere planten of struiken omhoog klimt. Nu staan er nog bloemen aan; de mooie rode bessen van het bitterzoet, die later verschijnen, zijn erg giftig.

Bij de volgende bank gaan we linksaf en verlaten de bosrand. Via een holle weg dalen we af

en hier vliegt een boomblauwtje, ook wel zilverblauwtje genoemd vanwege de zilverachtige, licht blauwgrijze kleur van de onderkant van de vleugels, waarop ook nog wat kleine zwarte vlekjes zitten. Tevens vliegen er weer enkele oranje luzernevlinders.

We komen in het gehuchtje Diependal en tegenover de kapel staat een bank, waarop de twee “afkorters” van onze groep zitten te wachten. Ze hebben alle tijd gehad om hun

Weesgegroetjes te bidden (of ze het ook gedaan hebben weet ik niet) en sluiten weer bij ons aan.

Via een met heggen omzoomde weg gaan we naar het volgende gehuchtje, Plaat, waar enkele fraaie vakwerkhuisen op een hoogte staan. Hier gaan we rechtsaf, een weg met bomen erlangs in, en we gaan de Terzieterbeek over.

Even later gaan we de Geul weer over en we nemen een kijkje bij de Volmolen, een watermolen met bijgebouwen. Het rad draait, maar de molen zelf is gesloten. Hier wordt het groot koolwitje waargenomen. Onder een overkapping houden we nog een korte pauze om de dorst te lessen en dan leggen we de laatste etappe af. Via een ander bruggetje opnieuw de Geul over, die hier met overhangende wilgen getooid is. Dan door een weide, licht stijgend naar

de doorgaande weg, die we oversteken. Er volgt weer een holle weg, een geasfalteerd wandelpad in de diepe schaduw van een bosje.

En dan staan we opeens weer in Epen. We lopen naar Hotel de Kroon, waar we een goede warme maaltijd gebruiken, een gezellige afsluiting van een prachtige dag.

O ja, we moeten natuurlijk ook nog “even” naar huis toe rijden...

Fia, bedankt voor het gidsen en tot de volgende keer!

Hanny Oerlemans